

wum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Muzeum
36
7; Rzecz
5 0000
Nr r-ku 82 1050 1506 0000 000 0002 0244

Zabezpieczone na polecenie
m. in. J.A.P.A.K.

22.03.2005
J.

Lipno
AK

†† Olak Antoni

M: 1313/2160 Pom.

H. Augustowska

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Olak Antoni
.....
J: A-1313/2160 Som
.....
Lipno AK
.....

I./1. Relacja *u.1, s.1*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *u.1 s.1*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne *lc. 3*

VI. Fotografie *dwie ikony grafii*

¹/₁ Relacja - Olak Antoni

1. Biogram - relacja autorstwa Słoboszy
Augustowskiej, relip. oryg.

z. 1 s. 1

Olak Antoni - (1908-1956) żołnierz AK obs. Lipno

1

urodz. 28.08. 1908r. Będzin gm. Wielgie pow. Lipno

s. z Rozalią

Przed wojną ukończył seminarium nauczycielskie
a pracował jako sekretarz gm. Luzino pow. Wejherowo, żona
Ludwika była nauczycielką szkoły podst. w wsi Luzino p.
W okresie okupacji t.j. jesienią 1939 r. wyjechał wraz
z rodziną t.j. żoną i dwójkiem dzieci (3-7 lat) do swoich
rodziców sędziowskich w Będzinie pow. Lipno

W 1940 r. żona Ludwika znając dobrze język niemiecki została
zatrudniona w Urzędzie gm. Chelmu pow. Lipno jako
sekretarka Komisarska. Olak Antoni nie pracował zawodowo
jako że kochał się gospodarstwu domowemu
i wychowaniu dwójki dzieci. Pozostał na miejscu

Do AK został zaproszony przez Grefkowicza Zygmunta
Komendanta na gm. Chelmu. (Był łącznikiem)

Uzyskał ^{od żony} wiadomości o zamierzeniach, planach
~~zamiarach~~ Niemców, przekazywał Grefkowiczowi.

Dzięki temu wiele zamierzonych akcji niemieckich
nie udało się.

Po wojnie zamieszkał wraz z rodziną ^{w wsi Łubkowsko} pod Toruniem
i do ~~ewakuacji~~ pracował jako nauczyciel w szkole
Państwowej w Łubkowie. Zmarł 23.05. 1956 w Toruniu.

Rel. Grefk. Z. i Aug. Hela

H. Au
(Helena Augustowska)

1/1

X przedłożony na dowód Komisarii

1. Materiały uzupełniające relację -
- Olak Antoni

1. J. Augustowska, biogram „Olak Antoni”,
[Wiś Słow. biogr. konspiracji pomorskiej
1939-1945, Toruń 1997, z. 3, s. 124, ksero k. 1 s. 1

Olak Antoni (1902–1956), żołnierz Obw. AK Lipno.

Urodzony 28 VIII 1902 r. w Będzeniu, pow. Lipno; syn rolników Stanisława i Rozalii. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego pracował jako sekretarz gm. Luzino, pow. Wejherowo. Przeszedł przeszkolenie wojskowe, zakończone stopniem ppor. rez. Jesienią 1939 r. przeniósł się z żoną i dwojgiem dzieci do swoich rodziców zamieszkałych we Będzeniu. Nie pracował, symulując wobec Niemców chorobę. Zajmował się gospodarstwem domowym i wychowywaniem dzieci, podczas gdy żona jego, znająca dobrze język niemiecki, zatrudniona była w Urzędzie Gminnym jako sekretarka komisarza–Niemca.

Do AK został zaprzysiężony przez Zygmunta Grefkowicza ps. „Lis”, kmdta Placówki Chalin, Obw. Lipno i pełnił funkcję jego łącznika do Zbigniewa Klubińskiego ps. „Wichura”, kmdta Obwodu. Przekazywał Grefkowiczowi zdobyte przez żonę informacje o antypolskich zamierzeniach i planach Niemców, jak kontrole, zasadzki, aresztowania. Dzięki temu udało się ostrzec wielu zagrożonych Polaków. Między innymi dzięki ostrzeżeniu przekazanemu Grefkowiczowi o mającej nastąpić tygodniowej penetracji mało uczęszczanych dróg i niedzielnej rewizji Polaków, udało się ukryć i przerzucić z domu Grefkowicza Józefa Szczygielskiego, kuriera KO do KG AK.

Po wojnie zamieszkał z rodziną we wsi Lulkowo pod Toruniem, gdzie pracował jako nauczyciel w tamtejszej Szkole Podstawowej. Zmarł 23 V 1956 r. w Toruniu.

Żona jego, Ludwika, z d. Łęcka, córka Stanisława i Konstancji (1907–1970), nauczycielka z zawodu, czynna była w samopomocy. Jako sekretarka w Urzędzie Gminnym w Chalinie (1940–1942), a następnie w Dobrzyniu n/Wisłą (1943–1944), ułatwiała Polakom załatwianie spraw z niemieckimi urzędnikami. Prowadząc tajną korespondencję komisarza–Niemca i będąc świadkiem wielu jego tajnych rozmów, zdobywała informacje o planowanych akcjach Niemców przeciw Polakom. Informacje te przekazywała mężowi i innym osobom, m.in. ks. Błażejowi Pszczołkowskiemu za pośrednictwem swej współpracownicy H. Ostrowickiej–Augustowskiej. Mając dostęp do blankietów dowodów osobistych wykradała i stemplowała je, przekazując również Ostrowickiej, która z kolei przekazywała Zbigniewowi Klubińskiemu.

Po wojnie pracowała razem z mężem w Szkole Podstawowej w Lulkowie jako jej kierowniczka.

AP AK, T.: Augustowska H., Grefkowicz Z., Olak L.

*T-3 Słows. biograf. Monosp. pom. 1938-1945
Toruń 1997 r. 31
St. woj. lipno. rem.
35-45
Helena Augustowska*

T: M: 1313/2160 Pom.

Lipno

Olak Antoni

Karty informacyjne

1939

1945

k. 3

t

Lipno

++ Olak Antoni
rel. Olak Ludwiki 379 P
Olak Antoni był stronkiem F.K.
pośredniym z przekazaniem
ostrzeżeń i informacji. / BK 84
mgi Ludwiki Olak
i rel. Grefkowiak

22

2

OLAK Antoni

A.K.
Lipno

Urodz. 28 VIII 1902 r. w Będzinie
por. Lipno, żołnierz Obch. AK, Lipno.
Zmarł 23 V 1956 w Toruniu

Zob. Słownik Biogr. Konsp. Pomt 3 str. 124
Fundacja Archiwum Pomorskie AK
Toruń 1997r

J. Błoz. 2003r

Olak Antoni
ppor. rez.

Lipno 3
42

zob. J. N: 12/621 Pom. sz. 1/1 Gref kowicz
Lyzymant (Lipno)

Wz. III '05

Olak Antoni

